

תוכנית ציوت

לגילוי ומניעת עבירות שחיתות ושחחד לרבות
לעובדי ציבור מקומיים וזרים

קבוצת דניה סיבוס

שי | דניה

חברת הבנייה והתשתיות של ישראל

תוכן עניינים

3	כללי
3	א. מבוא
3	מטרותיה של תכנית הציות
4	הגדרות
4	ב. המסגרת החוקית
5	מהי קבלת שוחד
6	אופן קבלת השוחד
7	שוחד מחוץ לגבולות ישראל
7	ג. שדלנות והמדון החלקלק לעבירת השוחד
8	עבירת התיווך לשוחד
10	שוחד בסקטור הפרטי
10	מדיניות, נהלים וכללי התנהלות
10	ד. כללי אצבע – עבירת השוחד
10	האיסור הכללי
11	העסקת שדלנים
11	אירוח עובדי ציבור
12	הוצאות נסיעה
13	ה. מתנות
13	ו. התקשרות עם שדלנים
13	קבלת האישורים הנדרשים טרם ההתקשרות
14	אופן ההתקשרות
14	תשלומים לשדלן
15	שקיפות פנים תאגידית
15	ז. חשיפתם של החברה ועובדיה לסנקציות
15	סנקציות פליליות
15	סנקציות משמעטיות
16	ח. קצין הציות ותפקידי המחלקה המשפטית
16	קצין הציות
16	הגדרת התפקיד
17	ט. דיווחים לקצין הציות וביצוע ביקורות
17	ניהול הליכי בירור
18	י. הדרכות
18	קבלת תכנית
18	הדרכות כלליות
19	ריענונים ועדכונים
19	הדרכות לעובדים חדשים
19	כללי
-	נספחים
20	יא. נספח 1 – הנחיות לאירוח איש ציבור זר
22	יב. נספח 2 – טופס הצהרה למניעת שחיתות
23	יג. נספח 3 – שאלון בדיקת נאותות לשותפים, סוכנים, או גורמים רלוונטיים אחרים לקידום עסקי החברה
24	יד. נספח 4 – טופס דיווח לקצין הציות על הפרות התכנית או הדין
25	טו. נספח 5 – טופס אישור קיום הוראות תכנית ציות לגילוי ומניעת עבירות שחיתות ושוחד לעובדי ציבור מקומיים זרים
26	טז. נספח 6 – טופס אישור קיום הוראות מסמך עדכון לתכנית ציות

כללי

א. מבוא

1. דנייה סיבוס בע"מ לרבות כלל חברות הבנות שלה בישראל ובעולם ("דנייה" או "החברה"), מחויבת לרמה הגבוהה ביותר של התנהלות עסקית ואתית, תוך שמירה והקפדה על יושרה וטוהר מידות.
- בתוך כך, מטמיעה החברה מדיניות נוקשה לפיה על כלל פעילויותיה להתנהל לפי החוק. כחלק בלתי נפרד ממדיניות זו, שמירה על תרבות ארגונית של ציות לדין והקפדה על עמידה בנורמות הרלוונטיות למניעת עבירות שחיתות ושוחד הן חלק אינטגרלי ומשמעותי מהפרקטיקות העסקיות של החברה, בישראל ובעולם.
2. הנהלת החברה יצרה, באופן וולונטרי תוכנית ציות זו, על מנת להטמיע דפוסי התנהגות הולמים ונאותים, במטרה להבטיח את עמידתה של החברה ושל כלל עובדיה והגורמים הרלוונטיים - הדירקטורים, נושאי המשרה, היועצים, הנציגים, הקבלנים, הספקים, נותני השירותים, הסוכנים והשדלנים (להלן: "הגורמים הרלוונטיים") - בשלל הדינים, החוקים, התקנות, הנורמות והנהלים החלים הרלוונטיים, כמפורט בתכנית זו להלן.
3. יודגש, שהחברה מחזיקה במדיניות של אפס סובלנות לכל פעולה של מי מעובדיה או מהגורמים הרלוונטיים – זוטרים או בכירים - הנוגעה בשוחד או בשחיתות כלשהי. זאת, הן מתוך ציות מלא לחוק, והן מתוך תפיסת עולם עסקית לפיה רק כך עסקי החברה יתנהלו באופן המיטבי, תוך שימור אמונם רב השנים של לקוחותיה, הבנקים וצדדים שלישיים.
4. תוכנית ציות זו באה בנוסף לתוכנית האכיפה הקיימת של החברה בנושא התחרות, ואין היא מחליפה את הוראותיה.

מטרותיה של תכנית הציות

5. תוכנית זו מיועדת לאפיין ולזהות אירועים, מעשים ונסיבות שעלולים להעלות חשד לעבירות שחיתות ושוחד, לרבות זיהוי ספציפי של בקשת שוחד מאת עובד ציבור מקומי או זר או של מתן שוחד לעובד ציבור מקומי או זר - ולהנחות את עובדי החברה לגבי טיפול באירועים כאמור. זאת, בישראל ובכל מדינה בה דנייה פועלת.
6. התוכנית תסייע לעובדי החברה לפעול על פי כל הדינים החלים הרלוונטיים בעניין מניעת עבירות שחיתות ככלל ומתן שוחד לעובדי ציבור מקומיים וזרים בפרט (להלן: "החקיקה הרלוונטית"). זאת בהתאם לאופייה הייחודי של החברה ולתחומי פעילותה, בארץ ובעולם, ובהתאם לדינים הרלוונטיים החלים בכל אחת מהמדינות בהן היא פועלת.
7. עוד מיועדת התוכנית, לקבוע אמות מידה ברורות להתנהגות במחיצת עובדי הציבור, וליישם כללי דיווח ובקרה. וכן לוודא שהחברה תתקשר עם הגורמים הרלוונטיים (כהגדרתם לעיל),

ועם חברות ויישויות משפטיות נוספות, באופן חוקי ולפי כל דין במדינה הרלוונטית להתקשרות, תוך שמירה על טוהר המידות והימנעות אף ממראית עין של שחיתות.

הגדרות

8. תחולתה של תכנית ציות זו על כלל עובדי החברה, וחברות הבנות בישראל ובעולם, ועל כלל פעולותיהם של הגורמים הרלוונטיים בשמה של החברה, או התקשרויותיה של החברה עימם.
9. "עובד ציבור" בתכנית זו – משמעו כל עובד בשירות הציבור וכל עובד בתאגיד או ארגון המעניק שירות לציבור, כהגדרתם בדין.
10. תשומת לב עובדי החברה לכך, שעובד הציבור איננו בהכרח רק מי שמועסק באופן קבוע על ידי מוסדות המדינה, אלא גם אדם אשר בתוקף תפקידו הספציפי פועל עבור הציבור – כגון מפקחי בניה פרטיים בפרוייקט ציבורי, מהנדסים שנשכרו לביצוע פיקוח מטעם מוסד ציבורי, קבלני רשויות מקומיות, וכל אדם שפועל מטעם תאגיד שמעניק שירות לציבור – גם אם איננו בהכרח מוסד ממוסדות המדינה.
11. בתכנית זו - המונח עובד ציבור מתייחס הן לעובד ציבור מקומי והן לעובד ציבור זר (כלומר מחוץ לישראל), ככל שלא צוין אחרת.

ב. המסגרת החוקית

12. החברה פועלת במספר שווקים בעולם. לפיכך עליה, על עובדיה ועל כלל הגורמים הרלוונטיים לציית לדינים החלים בעניין של עבירות שוחד ושחיתות בכל אחת מהמדינות ותחומי השיפוט בהם פועלת החברה.
- 12.1 ישראל – לגביה קבוע האיסור על שוחד בעסקאות מקומיות ובינלאומיות בסעיפים הרלוונטיים בחוק העונשין, התשל"ז-1977 כפי שיפרטו בהמשך (להלן: "חוק העונשין").
- 12.2 ארצות הברית – לגביה חל ה-FCPA United States Foreign Corrupt Practices Act. ה-FCPA אוסר על תשלומים, הצעות או הבטחות לתשלומים או כל טובת הנאה אחרת, לנושאי משרה ועובדי ציבור זרים, באופן ישיר או עקיף באמצעות צדדים שלישיים, שמטרתם השפעה על מעשה או החלטה (לרבות ההחלטה לא לפעול) של נושאי המשרה ועובדי הציבור הזרים, או ניסיון להביא אותם לפעול שלא כדין, באופן המיטיב והמשרת את האינטרסים של החברה או המעניק לה יתרון שלא כדין. הפרה של הוראות ה-FCPA עשויה להוביל להטלה של סנקציות כלכליות ופליליות משמעותיות, לרבות דרישה להחזרים של רווחי השוחד, לקנסות מנהליים ופליליים – כל זאת בנוסף לעונשי מאסר ממושכים.
- 12.3 אירופה – דינים מקומיים נוספים החלים במדינות בהן החברה פועלת, הקובעים את האיסור על מתן שוחד לעובדי ציבור ועל פעולות שחיתות נוספות.

12.4 אמנות בינלאומיות שחלות על החברה בישראל ובמדינות בהן היא פועלת, כמו אמנת ה-OECD למאבק בשוחד לנושאי משרה זרים בעסקאות בינלאומיות; וה-United Nations Convention Against Corruption.

13. הגם שעבירת השוחד מוגדרת באופן שונה בדינים השונים בכל מדינה ובאמנות השונות – ניתן לאפיין באופן כללי מתן שוחד כהצעה, הבטחה או מתן - ישירות או בעקיפין באמצעות גורם שלישי - של טובת הנאה כלשהי - בכסף (או בשווה כסף) – לכל גוף, ארגון או אדם; זאת על מנת להשיג יתרון עסקי או אחר לנותן או למציע.

מהי קבלת שוחד

14. עבירת קבלת השוחד בישראל קבועה בסעיף 290 לחוק העונשין:

290. (א) **עובד הציבור הלוקח שוחד בעד פעולה הקשורה בתפקידו, דינו - מאסר עשר שנים או קנס שהוא אחד מאלה, הגבוה מביניהם:**
(1) **פי חמישה מהקנס האמור בסעיף 61(א)(4), ואם נעברה העבירה על ידי תאגיד - פי עשרה מהקנס האמור בסעיף 61(א)(4);**
(2) **פי ארבעה משווי טובת הנאה שהשיג או שהתכוון להשיג על ידי העבירה.**
(ב) **בסעיף זה, 'עובד הציבור' - לרבות עובד של תאגיד המספק שירות לציבור".**

השוחד יכול להיות בכסף, בשווה כסף או בטובת הנאה אחרת כל שהיא, גם אם בשווי נמוך.¹

15. "עובד ציבור" מוגדר בסעיף 34כד לחוק העונשין, כשבין היתר נכללים בהגדרה עובדי מדינה, רשויות מקומיות ורשויות חינוך מקומיות, ועובדי מועצות דתיות.

16. כמו כן, גם מי שהוא עובד בתאגיד המספק שירות לציבור, וגם מי שטרם התחיל במילוי התפקיד הציבורי – יכול וייחשב כעובד ציבור לצורך עבירת השוחד.

17. אם כן בישראל, שלושה רכיבים דרושים על מנת שתתקיים עבירת קבלת השוחד: הרכיב הראשון - מקבל השוחד הינו עובד ציבור; הרכיב השני - נדרש שעובד הציבור יקבל שוחד המוגדר כטובת הנאה כלשהי, בכסף או בשווה כסף; הרכיב השלישי - המתת צריך להתקבל בעד פעולה הקשורה בתפקידו הציבורי של עובד הציבור.

18. בעניין זה, הפסיקה מפרשת את לקיחת השוחד "בעד פעולה הקשורה בתפקידו" בצורה רחבה מאוד, כך שמספיק שהמעשה נעשה בתוך המסגרת הארגונית שבה עובד הציבור

¹ סעיף 293 לחוק העונשין.

פועל, או תוך שימוש בקשרים וביכולת הפעולה וההשפעה הנובעים ממקום עבודתו של עובד הציבור או מהתפקיד בו הוא מכהן.²

אופן מתן השוחד

19. עבירת מתן השוחד מוגדרת בסעיף 291 לחוק העונשין:
- 291. נותן שוחד לעובד הציבור כהגדרתו בסעיף 290(ב) בעד פעולה הקשורה בתפקידו, דינו - מאסר שבע שנים או קנס כאמור בסעיף 290(א).**
20. כאמור, המשפט הישראלי איננו מקדיש חשיבות לשאלה באיזה אופן ניתן השוחד - "בכסף, בשווה כסף, בשירות או בטובת הנאה אחרת"; כל מתן, גם הזניח ביותר, עלול להיחשב כעבירה.
21. באותה מידה, אין חשיבות לשאלה האם בקשת השוחד נענתה בחיוב או נדחתה.
22. חשוב מאוד להדגיש כי החוק מטיל אחריות פלילית גם כאשר הצעת השוחד כלל לא התקבלה על ידי עובד הציבור, שכן, "המציע או המבטיח שוחד, אף שנדחה, כמוהו כנותן שוחד".
23. כמו כן לא נדרש שעובד הציבור עצמו יקבל את השוחד או ייהנה ממנו, ודי בכך שהשוחד ניתן בשביל עובד הציבור או עבורו, או אף שיינתן לאדם או תאגיד שעובד הציבור חפץ ביקרו. כך למשל, טובת הנאה שהוצעה לבן משפחה של איש הציבור או לתאגיד אחר של איש הציבור עניין בו – עלולה להיחשב כעבירת שוחד, אף אם ההצעה נדחתה ואף אם לא עברה שום טובת הנאה בפועל.
24. דוגמא קונקרטי – מתן תרומה משמעותית לארגון הומניטרי כגון יד שרה הוכר בפסיקה כמתן שוחד, זאת מאחר שראש העיריה דאז, מר לופוליאנסקי, הקים את הארגון והיה בעל ענין מהותי בו – בה בעת שנותן התרומה היה יזם בעיר ירושלים³.
25. באותה מידה, אין כל חובה כי עובד הציבור אשר קיבל מתן או הצעה כלשהם בפועל גם יסטה מהשורה כתוצאה מקבלת המתת. כך למשל, מתן כרטיסים לאירוע ספורט למפקח בניה של רשות מקומית גם ללא דרישה עוקבת לטובת הנאה מצידו - עלולה להיחשב כעבירת שוחד אם ניתנה בקשר לעבודתו של מפקח הבניה באתר⁴.

² ע"פ 5822/08 טרייטל נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 12.03.2009) (להלן: "פס"ד טרייטל"); רע"פ 3352/06 בוזגלו נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 12.06.2008); ע"פ 534/78 קובלניו נגד מדינת ישראל לד(2) 281 (1979).

³ ע"פ 4456/14 קלנר נ' מדינת ישראל ואח' 49 (פורסם בנבו, 29.12.2015) (להלן: "פרשת הולילנד – ערעור בעליון").

⁴ ראו למשל ע"פ 4506/15 צבי בר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 11.12.2016) בו נקבע ש"יסודותיה של עבירת השוחד אינם מחייבים הוכחת סטייה מן השורה, ועבירה כאמור מתגבשת אף מקום שבו מעשיו של עובד הציבור עלו בקנה אחד עם האינטרס הציבורי".

26. בישראל הוכרה בפסיקה גם עבירה של **שוחד הנעה**, שמשמעותה מתן טובת הנאה לאדם פרטי שאיננו עובד הציבור עצמו – על מנת שזה יניע את עובד הציבור לצאת מהשורה ולהעניק לנותן יתרון עסקי, או אחר, בקשר לתפקידו. לדוגמה, מתן תשלומים למהנדס פרטי, במטרה שיפעיל את כוח השפעתו על עובד עירייה המקורב אליו להעדיף אינטרסים של חברה.

שוחד מחוץ לגבולות ישראל

27. בנוסף לעבירות הקשורות לאירועים מקומיים - אזרחים ותושבי ישראל עלולים לעמוד לדין גם על הצעת שוחד או מתן שוחד שהתרחשו לחלוטין מחוץ לגבולות ישראל.

עבירת מתן השוחד לעובד ציבור זר מוגדרת בסעיף 291א לחוק העונשין:

291א. (א) הנותן שוחד לעובד ציבור זר בעד פעולה הקשורה בתפקידו, כדי להשיג, להבטיח או לקדם פעילות עסקית או יתרון אחר בנוגע לפעילות עסקית, דינו כדין נותן שוחד לפי סעיף 291.
(ב) לא יוגש כתב אישום בעבירה לפי סעיף זה אלא בהסכמה בכתב של היועץ המשפטי לממשלה.

28. לפי חוק העונשין, עובד ציבור זר, יכול שיהא כל אחד מאלה:

28.1 עובד המדינה הזרה וכל מי שנושא משרה ציבורית או ממלא תפקיד ציבורי מטעם המדינה הזרה;

28.2 נושא משרה ציבורית או ממלא תפקיד ציבורי מטעם גוף ציבורי שהוקם לפי חיקוק של מדינה זרה, או מטעם גוף הנמצא בשליטה ישירה או עקיפה של מדינה זרה;

28.3 עובד של ארגון ציבורי בין-לאומי, וכל מי שנושא משרה ציבורית או ממלא תפקיד ציבורי מטעם ארגון כאמור.

29. תשומת לבכם כי החוק הישראלי מאפשר להעמיד אדם לדין בישראל כאמור, גם בגין אירועים שאין להם כל זיקה לישראל. לאירוע של חקירה ישראלית בגין מתן שוחד לעובד ציבור הזר, יש חומרה יתירה, משום שעצם העמדה לדין בישראל אינה שוללת אחריות פלילית ואזרחית גם במדינה בה בוצע המעשה בפועל. כך לשם הדוגמה, אדם עלול לעמוד לדין בישראל על הצעת שוחד שהציע בחו"ל ואף להיות צפוי להליכי הסגרה בגין אותה עבירה.

ג. שדלנות והמדרון החלקלק לעבירת השוחד

30. המציאות של עבודת רשויות השלטון כיום, ועודפי הברוקרטיה והרגולציה בתחום הסבוך של תכנון ובניה, מחייבת פעמים רבות להסתייע בשדלנים "מאכרים" שמתמצאים ומכירים את עבודת הרשויות היטב ויובלו לאתר ולפתור חסמים בירוקרטיים. לעיתים השדלנים עשויים גם למלא את הטפסים הרלוונטיים, לדבר באופן יומיומי ושוטף עם הפקידים שעוסקים בנושא הרלוונטי, ולוודא שהטיפול בבקשה מתקדם כראוי. השדלן גם עשוי להכיר על בוריו את סדרי

המנהל של פקידי הרשות ולדעת להציג בפניהם את האישורים והמסמכים הדרושים לקידום מהלכי הרישוי.

החוק איננו אוסר לפנות לגורם חיצוני כשדלן ולהסתייע בו. עם זאת בפסיקה נקבע ששימוש בשדלן כגורם ש"מסדיר ומחליק" עניינים ותהליכים בירוקרטיים במשרדים של גופים ציבוריים ואצל קובעי מדיניות ומקבלי החלטות, וככזה המשתמש בקשריו האישיים עם גורמים במערכת הציבורית – הוא תופעה פסולה, ומשחיתה.⁵

בהתאם לכך, קבע בית המשפט שורה של הוראות לפיהן על השדלנים לנהוג, ואשר מבחינות בין שדלנות לגיטימית להתערבות פסולה ואסורה. ככלל, ההבחנה היא מעט מורכבת, וגבולות האיסור הפלילי בהקשר זה עדיין אינם חדים וברורים דיים; אולם, ניתן להסתמך על הקווים המנחים הבאים להבחנה בין שדלנות לגיטימית לשדלנות אסורה:

שדלנות לגיטימית: מניחה בפני מקבלי ההחלטות מידע, ניתוחי מצב ורעיונות בנושאים הרלוונטיים. במסגרת זו מציג השדלן את העמדה, ההעדפה והצרכים של הציבור לטובתו הוא פועל, ומנסה לשכנע את עובדי הציבור באמצעות אספקת מידע רלוונטי ועל סמך נימוקים מקצועיים וענייניים.⁶

שדלנות אסורה: נסמכת על מתן טובות הנאה שוות כסף, נכס, מוצר או שירות; ומושגת על ידי יחסים אישיים, פרוטקציה או קשרים אחרים בין השדלן לבעל התפקיד הציבורי, אשר בגינם ניתנת העדפה אסורה לשדלן ולחברה אותה הוא מייצג.

העדפה אסורה יכול שתהא - קבלת החלטות, האצה או האטה של תהליך קבלת החלטה, מתן יתרון עסקי או אחר לשדלן ולחברה אותה הוא מייצג, מסירת מידע לשדלן וכיוצא באלה.

עבירת התיווך לשוחד

31. עבירת התיווך לשוחד, שהיא העבירה המרכזית הנוגעת לפעילות השדלנים, כוללת למעשה שתי עבירות שונות ונפרדות.

העבירה האחת (המכונה "שוחד כסף") היא עבירת התיווך הקלאסית - תשלום כסף (או שווה כסף או כל טובת הנאה אחרת) לשדלן על מנת שזה יעביר אותו לידי עובד הציבור כשוחד [סעיף 295(א) לחוק העונשין].

העבירה השנייה (המכונה "שוחד הנעה") – היא תשלום כסף (או שווה כסף או כל טובת הנאה אחרת) לשדלן, על מנת שיניע את עובד הציבור לפעול במשוא פנים, תוך הפליה או

⁵ פרשת הוילנד – מחוזי, בעמ' 598.

⁶ ראו לדוגמה את חוק הכנסת (תיקון מספר 25), תשס"ח-2008, המכונה חוק הלוביסטים. בחוק נקבע בין היתר, שהשדלן לא יכול לפעול בכנסת בלי קבלת היתר מוועדת הכנסת, עליו לענוד תג מיוחד המזהה אותו כשדלן, עליו להציג עצמו כשדלן בכל פניה וכן לגלות את זהות הלקוח שבשמו הוא פועל. בנוסף, נאסר עליו להציע או להעניק לחברי הכנסת טובות הנאה כלשהן, ונאסר עליו לאיים, ללחוץ, לפתות או להביא את חבר הכנסת להתחייב כלפיו או כלפי שולחו להצבעה או פעולה בדרך מסוימת.

באופן החורג מהדין. זאת, גם אם הכסף לא נועד להגיע בסוף הדרך לעובד הציבור [סעיף 295(ב) לחוק העונשין].

ראו את נוסח החוק להלן:

295. (א) המקבל כסף, שווה כסף, שירות או טובת הנאה אחרת על מנת לתת שוחד - דינו כאילו היה לוקח שוחד; ואין נפקא מינה אם ניתנה בעד תיווכו תמורה, לו או לאחר, ואם לאו, ואם התכוון לתת שוחד ואם לאו.
- (ב) המקבל כסף, שווה כסף, שירות או טובת הנאה אחרת על מנת שיניע, בעצמו או על ידי אחר, עובד הציבור כאמור בסעיף 290(ב) או עובד ציבור זר כאמור בסעיף 291א(ג) למשוא פנים או להפליה - דינו כאילו היה לוקח שוחד.
- [...]
- (ג) הנותן כסף, שווה כסף, שירות או טובת הנאה אחרת למקבל כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב) - דינו כדין נותן שוחד...
- (ד) לענין סעיף זה, "קבלה" - לרבות קבלה בשביל אחר או על ידי אחר.

32. החוק מגדיר אפוא כי עבירת התיווך לשוחד חלה על **עצם ההתקשרות** בין הנותן לבין השדלן, גם אם בסופו של יום השדלן לא פנה כלל אל עובד הציבור⁷. על פי הפסיקה, **על מנת לקבוע שמדובר בשוחד הנעה - די בכך שיעד הנעה הוא בניגוד לדין או לנוהל הרשות**. לדוגמא, העסקת שדלן שאין לו רקע מקצועי מתאים וכל יכולותיו מתמצות בקשריו הטובים עם פקיד הציבור וביכולתו להשפיע עליו להעניק קדימות בטיפול לנותן על פני אחרים תחת טיפולו - העסקה שכזו עלולה להיחשב כשוחד הנעה.

33. שתי עבירות התיווך לשוחד (שוחד הנעה ושוחד כסף) עוסקות אפוא באירוע שבו אין כל קשר ישיר בין נותן השוחד לבין עובד הציבור, אלא לכל היותר קשר עקיף באמצעות גורם מתווך - השדלן, כאשר העבירה קמה **מתוך התכלית הפסולה של העסקת השדלן**. זאת, בין אם התכלית הינה שהשדלן יעביר את הכסף או טובת הנאה לעובד הציבור ("שוחד כסף") ובין אם התכלית הינה שהשדלן יניע את עובד הציבור לפעול תוך הפליה, או סטייה מהשורה ("שוחד הנעה").

34. ולכן, השאלה הרלוונטית שכל עובד חברה חייב לשאול את עצמו היא **מדוע ועבור מה בעצם מקבל השדלן את הכספים?** אם הכסף ניתן בין היתר (ולא בהכרח כטעם העיקרי או

⁷ פרשת הולילנד - ערעור בעליון.

היחיד) כדי שהשדלן יניע (בעצמו או על ידי אחר), את עובד הציבור כדי שיפעל תוך הפליה או משוא פנים – כי אז מדובר בתשלום פסול ואסור בתכלית.

35. תשומת הלב לכך, כי מספיק שיעד ההתקשרות עם השדלן נועד לגרום לעובד הציבור, בבואו להפעיל את שיקול דעתו, להכניס למערכת שיקוליו שיקול זר **בלשהו**, כדי להכנס לתוככי עבירת השוחד.

36. לפיכך, ההנחיה החד משמעית של החברה לכלל עובדיה ולכלל הגורמים הרלוונטיים המוגדרים לעיל, היא שיש להקפיד על כללי ההתנהלות אשר יפורטו מיד להלן, ולהימנע גם ממקרי גבול. עמדת החברה היא כי אם "יש ספק-אין ספק" וההקפדה על כללי ההתנהלות עדיפה על הפסד כל עסקה או פרויקט.

בכל מקרה של ספק, התייעצות או שאלה, יש לפנות לקצין הציות ו/או למחלקה המשפטית, ואין להפעיל שיקול דעת עצמאי.

שוחד בסקטור הפרטי

37. לצד ההקפדה היתרה על ההוראות הנוגעות לשוחד לעובדי ציבור ישראלים וזרים, מובהר שהאיסורים החלים על שוחד ושחיתות יכולים לחול במקרים מסוימים גם כשמדובר במגזר הפרטי.

38. בכל שאלה, ספק או התייעצות יש לפנות לקצין הציות ולמחלקה המשפטית.

מדיניות, נהלים וכללי התנהלות

39. על עובדי החברה להכיר את הכללים המפורטים מטה ולפעול על פיהם ועל פי הוראות תכנית ציות זו. החברה מחזיקה במדיניות של אפס סובלנות לכל חריגה מהוראות הדין ומהוראות תכנית ציות זו, וראו הרחבה בפרק ז' להלן.

40. להלן יובאו בתמצית, כללי אצבע לשמירה על הוראות הדין בעניין של עבירות השוחד, ולאחריהם מדיניות החברה ביחס לביקורים של עובדי ציבור, מתן מתנות, והתקשרויות עם ספקים, נותני שירותים, שדלנים וכיוצא באלה.

41. יובהר, שמטרתם של כללי האצבע שיובאו להלן היא המחשה של הוראות הדין על הפעילות היום יומיות והדגשה של הכללים המרכזיים הרלוונטיים, לשם הקלה על עובדי החברה. כללים אלו אינם מחליפים את הדרישה להיכרות מעמיקה של המסגרת החוקית שפורטה לעיל, ולפעולה על פיה, ובודדאי שאין הם מחליפים ייעוץ מקצועי אצל קצין הציות בכל מקרה של ספק. תשומת לבכם לכך שלפי החוק הישראלי, אי-הכרת הדין אינה פוטרת מאחריות פלילית.

ד. כללי אצבע – עבירות השוחד

האיסור הכללי

42. כמפורט לעיל, על כלל עובדי החברה, לרבות מנהליה והדירקטורים שלה, להימנע הימנעות מוחלטת מלתת, להציע או להבטיח כל תמורה או טובת הנאה, בכסף או בשווה כסף, לעובדי ציבור באופן כל שהוא.
43. על כלל עובדי החברה, לרבות מנהליה, הדירקטורים שלה וכל הפועלים בשמה, להימנע הימנעות מוחלטת גם מלהורות, לאשר או לאפשר לצד שלישי לבצע תשלום אסור בשמם; או אף לשלם לצד שלישי מתוך ידיעה או חשד, שקרוב לוודאי שהתשלום יימסר על ידו בצורה לא תקינה לעובד ציבור מקומי ו/או זר.
44. לעניין זה, הימנעות מבירור כמוה כמודעות מלאה. החברה לא תסבול תשלומים מתוך הנחת עבודה של "הוא לא אמר לי ואני לא שאלתי". יש לשאול, לוודא ולהקפיד שתשלומים לצד שלישי כגון מקדם רישוי/שדלן הם בהיקפים המצדיקים את עבודתו, כפי שיובהר להלן, וכי ידועה לו היטב מדיניות החברה כי אין לעשות כל שימוש בתקבולים שקיבל כדי להעבירם לאחר.
45. כמו כן יש לדאוג ולוודא היטב כי כל נותן שירות שהחברה מעסיקה, – אשר במהלך העסקים הרגיל של עבודתו נדרש או יכול שיידרש לעבודה מול עובדי ציבור כמוגדר בדין ובתכנית הציות (ראו סעיפים 9-10, ו-15 לעיל), או עלול לבוא במגע עם עובדי ציבור כאמור, יהיו מודעים למגבלות תוכנית ציות זו, ובמידת הרלוונטיות יש להחתים אותם על טופס ההצהרה למניעת שחיתות (נספח 2) – כמפורט בהמשך.

העסקת שדלנים

46. יש לשכור אך ורק את שירותיהם של שדלנים בעלי ניסיון רלוונטי לתחום (כגון אדריכלים ובעלי מקצוע אחרים, או בעלי ידע רלוונטי לרבות בתחומי רישוי תכנון ובניה, והיתרים). במקרה ספק אם יש לשדלן ניסיון ורקע מתאים, יש לברר סוגיה זו בטרם התקשרות.
47. אין לשכור שדלנים אשר ניסיונם המקצועי מבוסס על הכרות אישית עם עובד הציבור.
48. מותר לשלם לשדלנים אך ורק עבור עבודה שביצעו בפועל.
49. ככלל, יש להימנע מהתקשרות המבוססת על שכר הצלחה בלבד. במקרה בו לא ניתן לסכם עם השדלן על שכר שאינו מבוסס הצלחה, יש להביא העניין לאישור קצין הציות.
50. יש לסכם את היקף העבודה ותנאיה בטרם התחלת העבודה וזאת במסגרת הסכם בכתב שיוכן על ידי המחלקה המשפטית.
51. יש לקבל את אישורו של קצין הציות לכל התקשרות עם שדלן, לרבות כל תנאיה, מראש ובכתב, וראו פרק ו' להלן.

אירוח עובדי ציבור

52. החברה מחזיקה במדיניות מחמירה וקפדנית בכל הקשור למימון הוצאות ביקורים עסקיים (להלן: "אירוח") - ובהן מימון ארוחות, נסיעות, לינה, בידור או הוצאות אירוח אחרות, ככלל ולעובדי ציבור (מקומיים וזרים) בפרט.
53. כל תשלום או טובת הנאה לעובד ציבור **ישראלי**, לרבות הוצאות אירוח הקשורות בביקור עובד הציבור במתקני החברה ובפרויקטים שמבוצעים על ידי החברה – **אסור בהחלט**. כך לדוגמה, אם מתעורר צורך לארוחה משותפת במסעדה עם איש הציבור, ידאג עובד החברה להסביר לאיש הציבור כי נאסר עליו לפי נהלי החברה לשלם עבורו ויתנצל על כך.
54. מימון הוצאות אירוח של עובדי ציבור **זרים**, לצרכים פרטיים ואישיים שאינם בקשר עם הפעילות העסקית של החברה – **אסור**.
55. אירוח עובדי ציבור **זרים** לצורך **עסקי**, לרבות הוצאות על ארוחות, נסיעות, בידור וכיוצא בזאת, ייעשה באופן פרופורציונאלי, סביר, ובהתאם לנהוג בביקורים מהסוג הרלוונטי. **הוצאות לגיטימיות הן רק הוצאות שעונות על תנאי סעיף זה, ואשר מבוססות על צורך עסקי ספציפי ושקשורות קשר ברור למטרות האירוח כפי שיפורטו בכתב** (וראו סעיף 56 להלן).
56. העובד האחראי מטעם החברה על אירוח עובד הציבור הזר יקבל טרם האירוח את מסמך "הנחיות לאירוח איש ציבור זר" המצ"ב **כנספח 1** לתכנית זו, ילמד בעיון את ההנחיות המפורטות בו, ויפרט בדו"ח כתוב את כל פרטי האירוח לרבות: מטרת האירוח, לוח זמנים מפורט, פרטיה של העסקה נשוא הביקור, זהות האורחים, היקף ההוצאות הצפויות וכיצד יירשמו ויתועדו בספרי החברה.
- על הדו"ח (המצ"ב **כנספח 1.א.** לתכנית) - לרבות הפירוט בדבר הוצאות האירוח הצפויות - לקבל את אישורו, **מראש ובכתב**, של קצין הציות. במידת האפשר יש לשאוף להעביר את הדו"ח לקצין הציות לא יאוחר משבוע ימים לפני תחילת האירוח.
57. לא יאוחר משבוע ימים לאחר סיום האירוח, יעביר העובד האחראי לקצין הציות דו"ח כתוב אודות העמידה או אי-העמידה בהוצאות האירוח המתוכננות.
58. אם האירוח נועד לקידומה של עסקה מסויימת, יש לשמור על שקיפות באמצעות מכתב שיישלח לאורח. במכתב יצוינו מטרת הביקור, וההוצאות שימומנו על ידי החברה. ככל הניתן, יש לציין גם את ההוצאות שלא ימומנו.
59. בכל מקרה, כל התשלומים וההוצאות בעבור אירוח כאמור, לרבות תשלומים למלונות, מסעדות, טיסות, סוכנויות נסיעות ושאר שירותים, **ישולמו ישירות לבתי העסק הרלוונטיים על ידי העובד המארח**. ככל שלא ניתן לעשות כן, יש ליידע את קצין הציות מראש ולפעול רק לאחר קבלת הנחיות ממנו.

הוצאות נסיעה

60. כל תשלום לעובד ציבור **ישראלי**, או טובת הנאה אחרת, בקשר להגעתו לביקור באתרי החברה, בישראל או בחו"ל - אסורים בהחלט.

61. הוצאות נסיעה ישולמו לעובד ציבור **זרים** רק כאשר הוצאות אלו קשורות באופן ישיר למטרה העסקית לשמה הגיע עובד הציבור לישראל או למדינה אחרת שההגעה אליה נדרשת לצורך קידום עסקי החברה.
62. החברה לא תישא בהוצאותיהם של אורחים אשר התלוו לביקורו של עובד הציבור שלא מתוקף תפקידם (כגון משפחתו) - למעט אם קצין הציות אישר זאת, מטעמים מיוחדים שיירשמו ויתועדו.
63. החזר הוצאות נסיעה, ככל שנדרש בנסיבות העניין, ייבחן באופן יסודי על ידי קצין הציות והמחלקה המשפטית, ובכל מקרה יינתן רק כנגד הצגת קבלות.

ה. מתנות

מתן מתנות לעובדי ציבור

64. החברה מחזיקה במדיניות מחמירה וקפדנית בכל הקשור למתן מתנות לעובדי ציבור, מקומיים וזרים. על כל מתנה לעובד ציבור, לקבל אישור **מראש ובכתב** של קצין הציות, ולעמוד בתנאים הבאים:
- 64.1. להינתן בתום לב **ואך ורק שלא** בקשר עם מטרה עסקית;
- 64.2. להינתן בתום לב, וללא מניעים או שיקולים זרים, לרבות הרצון להשפיע השפעה כלשהי על מקבל המתנה או הציפייה להדדיות ולקבלת מתנות בעתיד;
- 64.3. להינתן באופן גלוי;
- 64.4. להיות סבירה, מידתית ומקובלת בנסיבות העניין;
- 64.5. להיות בעלת ערך נמוך או סמלי (קל וחומר שלא להיות נדיבה יתר על המידה, מפוארת או "מנקרת עיניים");
- 64.6. להינתן תוך התאמה לסטנדרטים המקצועיים המקובלים של מתנות מהסוג הניתן על ידי נושאי משרה או עובדים בתאגידים בינלאומיים מסוגה של דניא סיבוס.
- 64.7. להינתן כחלק ממדיניות החברה הכוללת ולא באופן חריג לאיש הציבור; כך למשל ככל שהחברה מעניקה שי אחיד לחג לעובדים בפרוייקט מסוים, ניתן באישור קצין הציות להעביר שי זהה גם למפקחי בניה, ובכפוף למגבלות הקבועות כאן.
- 64.8. **מתנה לעולם לא תהיה במזומן או באמצעי תשלום אחר.**
65. תשומת לבכם ל"נוהל הנחות – שינויי דיירים" שיצרה דניא המורה כי הנחות לדיירים יינתנו אך ורק בהתאם לנוהל, בכפוף לאישורים הדרושים בו, ובכפוף לחתימה על הצהרה לפיה מקבלי ההנחה, קרוביהם או חבריהם הקרובים אינם עובדי ציבור.

ו. התקשרות עם שדלנים

קבלת האישורים הנדרשים טרם ההתקשרות

66. בטרם כל התקשרות עם שדלן, על העובד הרלוונטי לפרוייקט אותו ילווה השדלן, להעביר למחלקה המשפטית הצעה להתקשרות ספציפית עם השדלן שנבחר. בתוך כך, יש לערוך דו"ח כמפורט בנספח 3 בעניינה של תכלית ההתקשרות, שיכלול פירוט באשר לעניינים הבאים, ויצורף כנספח להסכם עם השדלן:
- 66.1 הכישורים שהופכים את השדלן למתאים ביותר לתפקיד, לרבות ניסיונו ובקיאותו בנושאים בהם עתיד לטפל, ולרבות כיצד נוצר הקשר עמו;
- 66.2 בדיקת עברו (לרבות בעניין עברו הפלילי) של השדלן באמצעות האינטרנט ובאמצעים אחרים העומדים לרשות המחלקה המשפטית.
- 66.3 פירוט בדבר קשרים משפחתיים או חבריים קרובים של השדלן למי מעובדי הציבור עימם יבוא במגע.
- 66.4 פירוט בדבר מטרת ההתקשרות.
67. לאחר עריכת הדו"ח, יש לקבל את אישורם, מראש ובכתב, של קצין הציות ושל המחלקה המשפטית להתקשרות עם השדלן הנבחר. כמו כן, יש להגיש למחלקה המשפטית את שאלון בדיקת הנאותות, שימולא על ידי השדלן, וראו נספח 3 המצ"ב לתכנית.

אופן ההתקשרות

68. כל התקשרות עם שדלן תוסדר באמצעות הסכם התקשרות כתוב ומפורט, שיכלול בין היתר את כלל המרכיבים הבאים:
- 68.1 הגדרת תפקיד סדורה ומפורטת.
- 68.2 פירוט הצהרת השדלן בדבר ניסיונו הרלוונטי.
- 68.3 הצהרת השדלן כי יפעל לקדם את העניין לשמו נשכרו שירותיו ללא סטייה מהדין או מהנוהל, וכי ינהג בהתאם לחוק.
- 68.4 אבני דרך ומועדים מוסכמים וידועים מראש לביצוע העבודה ופירוט הפעולות שהשדלן נדרש לבצע.
- 68.5 אבני דרך ומועדים מוסכמים וידועים מראש בקשר עם תשלום התמורה לשדלן.
- 68.6 מועד מוסכם וידוע מראש לסיום ההתקשרות.
69. השדלן יחתום על טופס ההצהרה למניעת שחיתות (נספח 2), ויצהיר על התחייבותו לפעול על פיו בלבד וטופס זה יצורף כנספח להסכם הנ"ל.
70. השדלן ימלא את שאלון בדיקת הנאותות (נספח 3), והשאלון יצורף כנספח להסכם הנ"ל.

71. יש להקפיד על קבלת עדכונים שוטפים, מעת לעת, ככל הניתן בכתב, מהשדלן – ביחס לפעילות הנעשית מצידו. על העובד הרלוונטי לפרויקט אותו מלווה השדלן לעמוד בקשר רציף עימו לצורך כך. קצין הציות ו/או מי מטעמו יפעל מעת לעת לעמוד בקשר עם השדלן ו/או העובד הרלוונטי כאמור, על מנת לוודא עמידה בהוראות תכנית זו ויתעד את עיקרי הפניה.

תשלומים לשדלן

72. יש להקפיד על ביצוע התשלום לשדלן בדרך מקובלת כתשלום לכל ספק אחר (לדוגמה: העברה בנקאית או צ'קים למוטב בלבד).

73. יש להקפיד על הפקת חשבוניות וקבלות המשקפות את השירות באופן נאות. יש להימנע מלהוציא חשבונית לגוף או אדם שאיננו נותן השירות עצמו או חברה בבעלותו.

74. יש לבחון **מראש** האם התמורה והתשלומים לקבלן סבירים ומקובלים ביחס לתפקיד או לשירות אותו השדלן מצופה לספק; ביחס להיקף העניין שלשם קידומו נשכרו שירותי השדלן; ביחס למקובל בשוק עבור שירות מהסוג המבוקש; וביחס לכישורי השדלן או לכישורים הנדרשים לשם ביצוע התפקיד או השירות.

בתוך כך, יש לבחון את התשלום לכל שדלן ביחס לתשלומים לשדלנים אחרים איתם עובדת החברה.

שקיפות פנים תאגידית

75. בכל התקשרות עם שדלן יאשר קצין הציות את דבר ההתקשרות עם השדלן והיקפה, **לרבות השכר והתשלומים להם יהיה זכאי, ולרבות מועדי התשלום** לאישור.

76. אין למחוק במכוון אימיילים ומסרונים משדלנים ומקדמי רישוי. כמו כן, ככל שקצין הציות או נציג המחלקה המשפטית מבקשים זאת, יש להעביר לעיונם תיעוד מלא של כל ההתכתבויות כאמור.

ז. חשיפתם של החברה ועובדיה לסנקציות

77. אי עמידה של החברה או מי מעובדיה באיסורים ובחקיקה הרלוונטית כפי שפורטו לעיל, עלולה להביא להשלכות משמעותיות וחמורות עבורה ועבור עובדיה כמפורט להלן, לרבות חשיפתה של החברה לתביעות פליליות ולקנסות כבדים, ולרבות חשיפת עובדיה למאסר.

78. לפיכך, החברה מחזיקה במדיניות של אפס סובלנות **לכל חריגה מהוראות הדין ומהוראות תכנית ציות זו.**

סנקציות פליליות

79. הדין הישראלי קובע ענישה מחמירה בעניינין של עבירות השוחד. העונשים המירביים עומדים על 10 שנות מאסר בפועל בגין לקיחת שוחד, ו-7 שנים בגין מתן שוחד. הקנס יכול שיעמוד על יותר ממיליון ש"ח (או כפול מזה אם מדובר בתאגיד), או פי ארבעה משווי טובת ההנאה שהנאשם השיג או התכוון להשיג על ידי העבירה - הגבוהה מבין שתי האפשרויות.

80. גם בדין האמריקאי נקבעה ענישה מחמירה בעניינין של עבירות השוחד, וראו פירוט לעיל.

סנקציות משמעתיות

81. לצד הסנקציות הפליליות, הפרה של הוראה מהוראות תכנית ציות זו תהווה עבירת משמעת, על כל המשתמע מכך, ותגרור הליכים משמעתיים נגד המפר.

ח. קצין הציות ותפקידי המחלקה המשפטית

קצין הציות

82. הנהלת החברה תמנה קצין ציות.
83. קצין הציות ככל הניתן יהיה בעל השכלה משפטית.
84. קצין הציות יבצע את פעולות האכיפה לפי תכנית זו בעצמו ו/או על ידי מי מטעמו אשר הינו בעל כישורים מתאימים לכך.

הגדרת התפקיד

85. המשימות הבאות יהיו באחריות קצין הציות:
- 85.1 יישום והטמעת תכנית הציות בחברה.
- 85.2 ביצוע בקרה שוטפת על אופן יישום תכנית הציות בחברה, ועריכת דו"ח שנתי שיועבר למנכ"ל החברה ולדירקטוריון.
- 85.3 העברת הדרכות והכשרות מעת לעת, לרבות באמצעות מי מטעם קצין הציות, לעובדי החברה בתחום מניעת השחיתות ובעניינה של תכנית ציות זו (וראו הרחבה בפרק י' להלן); ועריכת דו"ח מעקב שנתי מפורט שיכלול את תיעוד ההדרכות וההכשרות שנערכו, ואת העובדים שהשתתפו בכל אחת מהן.
- 85.4 ניהול תהליכי בדיקת נאותות בעניינים של צדדים שלישיים, ככל שבדיקה כאמור נדרשת על פי שיקול דעתו, ועריכת דו"ח מסכם הכולל המלצות בעניינו של כל נבדק. ראו גם שאלון בדיקת הנאותות המצ"ב **כנספח 3** לתכנית.
- 85.5 מתן מענה לפניות ודיווחים בעניין הפרת תוכנית הציות, ביצוע הליכי בירור, טיפול באירועי הפרה והגשת דו"ח עם פרטי האירוע כאמור ואופן הטיפול בו להנהלת הבכירה והדירקטוריון. ראו גם פרק ט' להלן.

85.6 לנקוט בכל הפעולות המתבקשות בנסיבות העניין על מנת שכל שותפיה, סוכניה, יועציה ונציגיה של החברה, שבמהלך העסקים הרגיל של עבודתם נדרשים או יכול שיידרשו לעבודה מול עובדי ציבור כמוגדר בדין ובתכנית הציות (ראו סעיפים 9-10, ו-15 לעיל), או עלולים לבוא במגע עם עובדי ציבור כאמור, יחתמו על טופס הצהרה למניעת שחיתות (וראו סעיף 45 לעיל) אשר יצורף לחוזה ההתקשרות עמם (נספח 2).

85.7 לשמור ולתעד את כל ההחלטות, הנהלים, הפעולות, הדיווחים והדו"חות שנעשו בהתאם לתוכנית הציות.

86. ככל שחברה בת, או נציגי החברה בחו"ל מבקשים להתקשר עם מקדם רישוי או שדלנים כל שהם במדינה בה הם פועלים, יש לדאוג לקבלת אישור קצין הציות מראש לעצם ההתקשרות. קצין הציות – בהתאם לשיקול דעתו, יבחן את הצורך לקבל ייעוץ משפטי מקומי לפעולה זו, בכפוף להיקפה ולמידת הדחיפות בעשייתה.

ט. דיווחים לקצין הציות וביצוע ביקורות

87. קיימת חובה **מיידית** לדווח לקצין הציות על כל חשש או ידיעה בדבר שוחד, עבירת שחיתות או הפרה של סעיף מסעיפי תכנית הציות, על ידי מי מעובדי החברה לרבות על ידי נציגיה, סוכניה או שותפיה; או במסגרת הפעילות העסקית בחברה.

88. יודגש, שעובד שידווח על עבירות, הפרות של החוק או הדין החל או הפרות של תכנית ציות זאת, לא ייפגע בשל הדיווח. דיווחים כאמור יכול שיוגשו גם באופן אנונימי, אך עם פרטים מספקים שיאפשרו המשך טיפול קצין הציות.

טופס דיווח מצ"ב **כנספח 4** לתכנית וכן קיימת אפשרות לדיווח אנונימי בפורטל הקבוצה.

ניהול הליכי בירור

89. קצין הציות והמחלקה המשפטית יבררו **ביעילות** כל מקרה המקים חשש להפרה של איזה מהחוקים או האמנות החלים, וכן כל אירוע המקים חשש לאי עמידה בתנאי תכנית הציות.

90. בתום הליך הבירור, יחליט קצין הציות על המשך הטיפול באחת או יותר מהדרכים הבאות:

90.1 גניזת ממצאי הבירור – ככל שנמצא שאין ממש בחשש להפרת החוק.

90.2 העברת ממצאי הבירור לייעוץ משפטי חיצוני – ככל שנמצא כי המקרה המדווח אכן מעורר חשש להפרת החוק, יסתייע קצין הציות בייעוץ משפטי חיצוני על מנת לבחון את האמצעים שיש לנקוט לתיקון ההפרה או הקטנת נזקה.

90.3 המשך טיפול בהליך משמעתי – ככל שנמצא שיש בכך צורך, יועבר הטיפול למישור משמעתי, תוך התחשבות במידת ההקפדה של המעורבים במקרה על הוראות החוק והוראות תכנית הציות, ובהתאם לקוד האתי של החברה.

91. דו"ח הכולל את תוצאותיו של הליך הבירור, לרבות פרטי האירוע ואופן הטיפול בו, יועבר למנכ"ל החברה.
92. על כלל עובדי החברה לשתף פעולה באופן מלא עם הליך הבירור.
93. החברה תכבד ככל האפשר את פרטיות המעורבים במקרה המצוי תחת בירור אצל קצין הציות, בכפוף לדרישות החוק ולצורך להגן על האינטרסים של החברה.

י. הדרכות

קבלת התכנית

94. תכנית הציות תפורסם באתר האינטרנט של החברה והעובדים יקבלו הודעה בדבר פרסומה ומטרתה. כל מנהל ועובד אשר במסגרת תפקידו עשוי לבוא במגע עם עובדי ציבור, סוכנים שדלנים או גורמים רלוונטיים אחרים כהגדרתם בתכנית זו; עובדים בדרגת מנהל פרוייקט ומעלה; וכן עובדים נוספים כפי שיקבע קצין הציות, יקבלו את תכנית ציות זו, יעיינו בה במלואה, ולאחר מכן יחתמו על הצהרה לפיה קראו את התכנית, הבינו את תוכנה ויפעלו על פיה (ההצהרה מצ"ב **כנספח 5** לתכנית). כלל ההצהרות החתומות יועברו לקצין הציות ויתויקו אצל המחלקה המשפטית.
95. עיקרי התכנית יוטמעו בקוד האתי של החברה, אשר יצורף לכל חוזי העסקה של עובדים חדשים.

הדרכות כלליות

96. הדרכות על תכנית זו יתקיימו מדי שנה ויועברו על ידי קצין הציות או מי מטעמו (לרבות עו"ד חיצוניים). המחלקה המשפטית של החברה תחליט על מי מעובדי החברה ומנהליה לעבור הדרכה ותשבץ אותו בהתאם. ככלל, יינתנו דגש ותשומת לב מיוחדת לעובדים בתחומים הבאים: הנהלה, מכרזים, עובדי המחלקה המשפטית, רכש, כספים וכל עובד אחר שזוהה על ידי קצין הציות או על ידי המחלקה המשפטית שיש צורך שיקבל הדרכה.
97. ההדרכות יכללו מעבר מקיף ומלא על תכנית זו, לרבות כלל הדינים והאיסורים החלים, ולרבות מעבר על החקיקה הישראלית, הזרה והבינלאומית והאמנות הרלוונטיות. עוד תכלול ההדרכה כללי אצבע ו"דגלים אדומים" שיש לשים לב אליהם בהתנהלות העסקית השוטפת; ויינתנו דוגמאות ל"מצבי אמת" בהם עשויים העובדים להיתקל, והסברים כיצד נכון לפעול במהלכם.
- כמו כן, יועברו בהדרכות דיווחים בדבר חידושים משפטיים רלוונטיים, ופירוט בדבר הסנקציות ומדיניות הענישה, בחברה ומחוצה לה.
- יודגש, שהנוכחות בהדרכות אלה, לעובדים ומנהלים שהוחלט שהשתתפתם רלוונטית ונחוצה – היא חובה.**
98. בסיומה של כל הדרכה, העובדים המשתתפים יידרשו לחתום על טפסים המאשרים את הבנתם את התכנים שהועברו בהדרכה, לרבות הבנתם את תכנית הציות והמגבלות

והאיסורים החלים עליהם; את הסכמתם לעמוד בכל סעיפי התכנית ובכלל הדינים והנהלים החלים עליהם; ואת אישורם לכך שהם אינם מודעים להפרות כלשהן של התכנית או הדין. אישור כאמור מצורף כנספח 6 לתכנית.

99. האישורים החתומים יועברו לקצין הציות ויתויקו אצל המחלקה המשפטית.

ריענונים ועדכונים

100. מעת לעת ובמידת הצורך, יפיץ קצין הציות, בין עובדי החברה הרלוונטיים כפי שייקבעו על ידו ועל ידי המחלקה המשפטית, תיקונים, עדכונים וריענונים לתכנית ציות זו ככל שיהיו.

101. כל עובד אשר יקבל את הריענונים והעדכונים הנדונים, יחתום על הצהרה לפיה קרא את העדכונים, הבין את תוכנם ויפעל על פיהם (ההצהרה מצ"ב כנספח 6 לתכנית).

עובדים חדשים

102. על מנהל משאבי האנוש להקפיד להיוועץ במחלקה המשפטית ובקצין הציות לגבי כל עובד חדש או עובד שהועבר לתפקיד חדש בחברה, ולקבל את חוות דעתם בדבר הצורך בהחתמתו על נספח 5 לתכנית, ועל צירופו לעובדים הרלוונטיים שעוברים הדרכות בתחום מניעת השחיתות והשחוד.

103. עובדים בתחילת העסקתם בחברה ועובדים שהועברו לתפקיד חדש בחברה, שהוחלט לגביהם כאמור, יקבלו עותק של תכנית ציות זו ולאחר שיעיינו בו יגיעו למחלקה המשפטית לאשר ולחתום על הבנתם את תכנית הציות והמגבלות והאיסורים החלים עליהם; את הסכמתם לעמוד בכל סעיפי התכנית ובכלל הדינים והנהלים החלים עליהם; ואת אישורם לכך שהם אינם מודעים להפרות כלשהן של התכנית או הדין, לפי נספח 5 לתכנית.

104. עובדים אלה גם ישובצו בהדרכות הכלליות השנתיות בדבר תכנית הציות.

כללי

105. עובד שלא עבר הדרכה בתוך פרקי הזמן האמורים יפנה בעניין זה לקצין הציות ו/או למנהל משאבי האנוש.

106. כאמור לעיל, עובדים הנתקלים בבעיה הקשורה בנושא מניעת עבירות השחיתות ככלל ועבירות השחוד בפרט, אשר תכנית ציות זו איננה פותרת, יפנו לקצין הציות ו/או למחלקה המשפטית.

כך גם יש לפנות לצורך קבלת הבהרות בכל עניין שאיננו ברור די הצורך, לצורך קבלת מענה לשאלות, או לכל התייעצות אחרת.

107. תיעוד ההדרכות - המחלקה המשפטית תדאג לתעד את כלל ההדרכות שהתקיימו, לרבות המועדים, המשתתפים והעתקים מהחומרים שהוצגו ו/או ניתנו למשתתפים.

108. מדי שנה, ייערכו פגישות/ שיחות עדכון בין קצין הציות למנהלי דניה ארה"ב, רומניה ופולין והיועצים המשפטיים הרלוונטיים. הדרכות יתקיימו במידת הצורך וככל שיוחלט על ידי קצין הציות והיועצים המשפטיים הרלוונטיים.

נספח 1

הנחיות לאירוח איש ציבור זר

1. מימון הוצאות אירוח של עובדי ציבור זרים, לצרכים פרטיים ואישיים שאינם בקשר עם הפעילות העסקית של החברה – אסור.
2. הוצאות בגין אירוח יצומצמו לקידום תכלית הביקור העסקי בלבד, ובהיקף סביר וראוי לסוג המשלחת.
3. יש לפרט בדו"ח כתוב את כל פרטי האירוח לרבות: מטרת האירוח, לוח זמנים מפורט, פרטיה של העסקה נשוא הביקור, זהות האורחים, היקף ההוצאות הצפויות וכיצד יירשמו ויתועדו בספרי החברה. (ראו דו"ח בנספח 1.א. להלן).
4. על הדו"ח לקבל את אישורו, מראש ובכתב, של קצין הציות.
5. יש לשאוף להעביר את הדו"ח לקצין הציות לא יאוחר משבוע ימים לפני תחילת האירוח.
6. בתום שבוע ימים מסיום האירוח, יש להעביר לקצין הציות דו"ח כתוב אודות העמידה או אי-העמידה בהוצאות האירוח המתוכננות.
7. אם האירוח נועד לקידומה של עסקה מסויימת, יש לשמור על שקיפות באמצעות מכתב שיישלח לאורח. במכתב יצינו מטרת הביקור, וההוצאות שימומנו על ידי החברה. ככל הניתן, יש לציין גם את ההוצאות שלא ימומנו.
8. יש להימנע ככל הניתן ממעורבות של מתווכים וצדדים שלישיים בארגון הביקור.
9. בכל מקרה, כל התשלומים וההוצאות בעבור אירוח כאמור, לרבות תשלומים למלונות, מסעדות, טיסות, סוכנויות נסיעות ושאר שירותים, ישולמו ישירות לבתי העסק הרלוונטיים. ככל שלא ניתן לעשות כן, יש ליידע את קצין הציות מראש ולפעול רק לאחר קבלת הנחיות ממנו.

נספח 1.א.

כללי

שם העובד האחראי על האירוח:

תפקיד:

תאריך (הגשת הדו"ח):

פרטי האירוח

מטרות

האירוח:

_____ ;

פרטי העסקה נשוא

הביקור:

פירוט בדבר האורחים שמגיעים: (אנא פרטו שמות מלאים, תפקידים, וקשר לעסקה נשוא הביקור)

_____ ;

תכנית הביקור: (אנא פרטו את תאריכי הביקור, וכן לוח זמנים מפורט):

_____
_____
_____
_____
_____ ;

הוצאות צפויות: (אנא פרטו את כל ההוצאות הצפויות, לרבות הוצאות על ארוחות, נסיעות, בידור וכיוצב')

_____ ;

פירוט כיצד ההוצאות יירשמו ויתועדו בספרי החברה:

_____ ;

חתימה:

_____

נספח 2

טופס הצהרה למניעת שחיתות

אני החתום/ה מטה מאשר/ת ומצהיר/ה כי כל האמור בטופס זה ידוע ומובן לי היטב, וכי אפעל רק בהתאם להתחייבויות המפורטות להלן:

1. ידוע לי שדניא סיבוס בע"מ לרבות כלל חברות הבנות שלה בישראל ובעולם (להלן: "החברה"), מחויבת לרמה הגבוהה ביותר של התנהלות עסקית ואיתית, תוך שמירה והקפדה על יושרה וטוהר מיזות, ותוך ווידוא עמידתה של החברה ושל כלל עובדיה והגורמים הרלוונטיים - הדירקטורים, נושאי המשרה, היועצים, הנציגים, הקבלנים, הספקים, נותני השירותים, הסוכנים והשדלנים (להלן: "נציגי החברה") - בשלל הדינים, החוקים, התקנות, הנורמות והנהלים החלים הרלוונטיים בתחום מניעת השחיתות והשחוד. זאת, בכל מקום בו החברה פועלת, בישראל ובעולם.
2. ידוע לי שהמדיניות המקיפה של החברה מפורטת ב"תכנית הציות לגילוי ומניעת עבירות שחיתות ושחוד לרבות לעובדי ציבור מקומיים וזרים" (להלן: "תכנית הציות"), ומחייבת אותי.
3. ידוע לי שהחברה מחייבת את עובדיה, וכן את נציגיה או צד שלישי אחר, המתקשר עמה, או פועל למענה או מטעמה, לפעול בהתאם לתכנית הציות, ולהיצמד לנהליה ולדינים החלים המפורטים בה.
4. אני מתחייב/ת לוודא ולהבטיח מראש שכל פעילות עסקית שתבצע במסגרת עבודתי או התקשרותי עם החברה, הן במגזר הפרטי והן במגזר הציבורי, תתבצע תוך עמידה מלאה וקפדנית בדינים החלים הרלוונטיים בתחום מניעת השחיתות והשחוד, היצמדות להוראות והכללים המפורטים בתכנית הציות, ובהתאם לסטנדרטים העסקיים והאתיים הגבוהים של החברה.
5. אני מתחייב/ת להימנע הימנעות מוחלטת מלתת, להציע או להבטיח ו/או לקבל כל תמורה או טובת הנאה, בכסף או בשווה כסף, לעובדי ציבור – כפי שמוגדרים בתכנית הציות ו/או מקבלנים ו/או ספקים ו/או דיירים - באופן כל שהיא.
6. אני מתחייב/ת להימנע הימנעות מוחלטת גם מלהורות, לאשר או לאפשר לצד שלישי לבצע תשלום אסור בשמי; או אף לשלם לצד שלישי מתוך ידיעה או חשד, שקרוב לוודאי שהתשלום יימסר על ידו בצורה לא תקינה לעובד ציבור. ידוע לי שלעניין זה, הימנעות מבירור כמוה מוזדעות מלאה.
7. אני מתחייב/ת לדווח באופן מיידי לקצין הציות של החברה על כל פניה או הצעה הנוגעת לתשלומי שחוד הקשורים לעסקי החברה; או על כל חשש או ידיעה שיהיו לי בדבר שחוד, עבירת שחיתות או הפרה של סעיף מסעיפי תכנית הציות, על ידי מי מעובדי החברה או נציגיה; או במסגרת הפעילות העסקית בחברה.

שם: _____; תאריך: _____; חתימה: _____

נספח 3

שאלון בדיקת נאותות לשותפים, סוכנים, שדלנים או גורמים רלוונטיים אחרים לקידום עסקי החברה

בטרם כל התקשרות עם צדדים שלישיים, לרבות שדלנים, אשר במהלך העסקים הרגיל של עבודתם נדרשים או יכול שיידרשו לעבודה מול עובדי ציבור כמוגדר בדין ובתכנית הציות (ראו סעיפים 9-10, ו-15 לעיל), או עלולים לבוא במגע עם עובדי ציבור כאמור, יש לוודא את מילוי השאלון הבא על ידם:

כללי

1. **ציין את כתובת מגוריך.**
2. פרט אודות הכשרתך והשכלתך.
3. פרט כיצד נוצר הקשר בינך לבין החברה, ומטרתו.
4. פרט בדבר קשרים משפחתיים או חבריים קרובים שלך למי מעובדי הציבור עימם תבוא במגע.

ניסיון מקצועי

5. פרט מתי והיכן התחלת לעסוק בתחום הרלוונטי להתקשרות החברה עמך.
6. פרט אודות כל עיסוקיך הנוכחיים, לרבות עיסוקים מקבילים בתחומים אחרים.
7. פרט ככל הניתן אודות עיסוקיך הקודמים, לרבות:
  - 7.1 **ניסיוןך בביצוע פרויקטים בתחום הרלוונטי להתקשרות החברה עמך.**
  - 7.2 **פרט באילו מדינות פעלת בתחום ההתקשרות האמור.**
  - 7.3 **ניסיוןך עבר בניהול פרויקטים עבור גופים ממשלתיים או תאגידים ציבוריים? פרט.**

בעניין חברת X באמצעותה נעשית ההתקשרות עם החברה [אם רלוונטי]

8. האם אתה מחזיק לבדך בכל מניות חברת X ?
9. האם לחברת X שותפות עם אדם או תאגיד כלשהו ?
10. האם לחברת X חברות בנות ?
11. האם אתה פועל באמצעות או שיש ברשותך חברות פרטיות נוספות פרט לחברת X ?
12. פרט בדבר פעילות נוספת (פרט להתקשרויות עם החברה) המבוצעת באמצעות חברת X .
13. פרט את כל התקשרויותיך עם דניה סיבוס, לרבות התקשרויות עם חברות בנות שלה. האם אתה מעורב בעסקאות נוספות בהן מעורבת גם החברה או מי מעובדיה, סוכניה או נציגיה?

פלילי

14. האם אתה מוכן ורשאי להיכנס למדינה בה מיועד להתבצע הפרויקט נשוא העסקה?
15. האם קיימות מדינות בהן אתה לא מעוניין או לא רשאי לבקר?
16. האם הורשעת בהפרת חוק האוסר על מרמה, הונאה או מתן שוחד ?
17. האם הורשעת בהפרת חוקי ניירות ערך, חוקי מס או חוקים פליליים אחרים?
18. האם נחקרת על ידי גופי חקירה או גופי אכיפה כלשהם תחת אזהרה בנושאים המפורטים לעיל?
19. האם היית או הנך בעל מניות או נושא משרה בתאגיד שנחקר או הורשע בגין ביצוע עבירה?

פשיטת רגל

20. האם הוכרזת פעם כפושט רגל?
21. האם היית או הנך בעל מניות או נושא משרה בתאגיד שהוכרז כפושט רגל?

נספח 4

טופס דיווח לקצין הציות על הפרות התכנית או הדין

כללי

שם העובד: _____ (אופציונלי)

תפקיד: _____ (אופציונלי)

תאריך: _____

פרטי הדיווח

אני מדווח/ת על כך שבתאריך/בחודש: _____,

התבצעו ככל הידוע לי הפעולות הבאות:

על ידי _____
נודע לי על כך באמצעות/על ידי/מ: _____.

ניתן להעביר את הדו"ח לקצין הציות באחת מהדרכים הבאות:

בדוא"ל: Yaelw@d-c.o.il;

בדואר לכתובת: יוני נתניהו ג'1 אור יהודה, לידי קצינת הציות;

בהגשה ישירות למחלקה המשפטית, לידי סמנכ"ל משפט ורגולציה ו/או קצינת הציות;

או בהגשה אנונימית לתא הדואר של המחלקה המשפטית הממוקמת בלשכת המנכ"ל.

נספח 5

טופס אישור קיום הוראות תוכנית ציות לגילוי ומניעת עבירות שחיתות ושוחד לעובדי ציבור מקומיים וזרים

אני החתום/ה מטה מאשר/ת כי קבלתי עותק מתוכנית הציות לגילוי ומניעת עבירות שחיתות ושוחד
לרבות לעובדי ציבור מקומיים וזרים, קראתי את תוכנה והבנתי את האמור בה.

אני מצהיר/ה כי אפעל על פי הכללים וההנחיות המפורטים בתוכנית. אני אף מצהיר/ה כי אפיץ את
תוכן התוכנית בין עובדיי ואדאג להטמעתה בקרב עובדיי.

ידוע לי כי חריגה מהוראות דיני השחיתות והשוחד המפורטות בתוכנית הציות, עלולה לחשוף אותי
להליכים משפטיים (לרבות פליליים).

במידה שיתעוררו אצלי ספקות או שאלות בנוגע ליישום התוכנית על ידי, אני אפנה לקצין הציות ו/או
למחלקה המשפטית.

שם: _____

ת"ז: _____

תאריך: _____

חתימה: _____

נספח 6

טופס אישור השתתפות בהדרכה או עדכון לתוכנית הציות

אני החתום/ה מטה מאשר/ת כי קבלתי מקצין הציות ו/או מי מטעמו הדרכה ו/או מסמך הדרכה ו/או ריענון ו/או עדכון לתוכנית הציות לגילוי ומניעת עבירות שחיתות ושוחד לעובדי ציבור מקומיים וזרים, קראתי את תוכנו והבנתי את האמור בו (להלן: "מסמך העדכון").

אני מצהיר/ה כי אפעל על פי הכללים וההנחיות המפורטים בתוכנית הציות, ו/או בהדרכה שקיבלתי ו/או במסמך העדכון. אני אף מצהיר/ה כי אפיץ את תוכנו של מסמך העדכון בין עובדיי ואדאג להטמעתו בקרב עובדיי.

ידוע לי כי חריגה מהוראות דיני השחיתות והשוחד המפורטות בתוכנית הציות, מהעדכונים המופיעים במסמך העדכון, או מההוראות והחומר שהועברו לי בהדרכה, עלולה לחשוף אותי להליכים משפטיים (לרבות פליליים).

במידה שיתעוררו אצלי ספקות או שאלות בנוגע ליישום התוכנית או מסמך העדכון על ידי, אני אפנה לקצין הציות ו/או למחלקה המשפטית.

שם מלא	ת"ז	תפקיד	תאריך	חתימה